

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ-
ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ - ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ

Πτυχιακή εργασία:

*Η πρακτική του ηχητικού περιπάτου – Ηχητικές διαδρομές
στην παλιά πόλη της Ρεθύμνης*

Στέλλα Ασημακοπούλου ΑΜ: 585

Επιβλέποντες καθηγητές:

Κατερίνα Τζεδάκη
Νικόλας Βαλσαμάκης

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους συμμετείχαν στους ηχοπεριπάτους, για την όρεξη και τη ζωντάνια που έδειξαν στο να μάθουν σε βάθος οτιδήποτε αφορούσε την εργασία μας. Την υπομονή που είχαν να συμπληρώσουν τα ερωτηματολόγια και να συζητήσουμε για την εμπειρία του ηχοπεριπάτου. Μα σίγουρα πρώτα απ' όλους θέλω να ευχαριστήσω τους καθηγητές μου Κατερίνα Τζεδάκη και Νικόλα Βαλσαμάκη, για τη γνώση που μπόρεσαν να μου μεταδώσουν, σχετικά με τα θέματα που αφορούν στην Ακουστική Οικολογία, με τόση αγάπη. Τέλος να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές μου, που επιτελούν με αξιοπρέπεια αυτό που κάνουν, παρά τις αντίξοες εργασιακές συνθήκες που έχουν βιώσει όλα αυτά τα χρόνια.

Περίληψη

Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο της πρακτικής του ηχοπερίπατου.

Ο ηχοπερίπατος (soundwalk) είναι μία πρακτική εμπειρικής διερεύνησης του ηχητικού περιβάλλοντος που εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στην δεκαετία του 1970, στον Καναδά, από τους πρωτεργάτες του χώρου της Ακουστικής Οικολογίας, Hildegard Westerkamp και Murray Schafer. Μέχρι και σήμερα χρησιμοποιείται παγκόσμια πλέον, με στόχους εκπαιδευτικούς, ερευνητικούς και κοινωνικούς. Η πρακτική αυτή, μπορεί να έχει πολλές παραλλαγές στην εφαρμογή της καθώς επίσης και να συνδυαστεί με διαφορετικές μεθοδολογίες ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας.

Στο πρακτικό μέρος της πτυχιακής αυτής εργασίας σχεδιάστηκαν και πραγματοποιήθηκαν τρεις ηχοπερίπατοι στην παλιά πόλη της Ρεθύμνης οι οποίοι ηχογραφήθηκαν και αξιολογήθηκαν από τους συμμετέχοντες σε αυτούς με την χρήση ανώνυμων ερωτηματολογίων. Στο θεωρητικό αυτό κείμενο παρουσιάζονται η μεθοδολογία και τα συμπεράσματα του πρακτικού μέρους.

Λέξεις κλειδιά

ηχοπερίπατος, ηχοτοπίο, ακουστική οικολογία

Abstract

This dissertation presents and documents three (3) soundwalks designed and guided by the author in the city of Rethymno – Crete. Main aim of this research is to study and apply the basic principles of this practice.

A soundwalk is a practice aiming in the research and discovery through listening of the sound environment. It was first used and further developed during 70's in Canada from the pioneers of Acoustic Ecology, Murray Schafer and Hildegard Westerkamp. Today, it is practiced widely all over the world from different group of people having diverse educational, research and aesthetic goals. Although soundwalking can be applied much differently seems that in most cases can quite successfully be used in cooperation with other methodologies in education, research and artistic practices.

Three (3) soundwalks were designed and applied by the author to different group of participants in the city of Rethymno- Crete. These soundwalks were sound recorded and later (after the soundwalk) evaluated by the participants through the use of anonymous questionnaires. This thesis presents the methodology of designing, documents the soundwalks and discuss some of the results.

Keywords

soundwalk, soundscape, acoustic ecology

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες	2
Περίληψη	3
Abstract	4
Περιεχόμενα	5
Πίνακας εικόνων	6
Εισαγωγή	7
1. Περί ηχοπεριπάτου και ηχοτοπίου	9
1.1 Ηχοπερίπατος	9
1.2 Ηχοτοπίο	10
2. Σχεδιασμός και μεθοδολογία της έρευνας	12
2.1 Ανάγνωση και ανακάλυψη	12
2.2 Ηχοβόλτες και ακουστική αντίληψη	12
2.3 Εξερεύνηση και σχεδιασμός των ηχοπεριπάτων	13
2.4 Δημιουργία ερωτηματολογίων	13
3. Ηχοπερίπατοι στην πόλη του Ρεθύμνου	15
3.1 Ημερολόγιο 1ου ηχοπεριπάτου	15
3.2 Ημερολόγιο 2ου ηχοπεριπάτου	17
3.3 Ημερολόγιο 3ου ηχοπεριπάτου	19
4. Συμπεράσματα	21
4.1 Ανάλυση 1ου ηχοπεριπάτου	21
4.2 Ανάλυση 2ου ηχοπεριπάτου	23
4.3 Ανάλυση 3ου ηχοπεριπάτου	25
5. Βιβλιογραφία	28
6. Παραρτήματα	29

Πίνακας φωτογραφιών, σχεδιαγραμμάτων

<i>Εικ. 1 Χάρτης διαδρομής πρώτου ηχοπεριπάτου</i>	<i>15</i>
<i>Εικ. 2 Χάρτης διαδρομής δεύτερου ηχοπεριπάτου</i>	<i>17</i>
<i>Εικ. 3 Διαδρομή τρίτου ηχοπεριπάτου</i>	<i>19</i>

Εισαγωγή

Η εργασία αυτή ασχολείται με την πρακτική του ηχοπεριπάτου.

Ο ηχοπερίπατος (soundwalk) είναι μία πρακτική εμπειρικής διερεύνησης του ηχητικού περιβάλλοντος που εφαρμόστηκε για πρώτη φορά στην δεκαετία του 1970, στον Καναδά, από τους πρωτεργάτες του χώρου της Ακουστικής Οικολογίας, Hildegard Westerkamp και Murray Schafer. Μέχρι και σήμερα χρησιμοποιείται παγκόσμια πλέον, με στόχους εκπαιδευτικούς, ερευνητικούς και κοινωνικούς. Η πρακτική αυτή, μπορεί να έχει πολλές παραλλαγές στην εφαρμογή της καθώς επίσης και να συνδυαστεί με διαφορετικές μεθοδολογίες ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας.

Στο θεωρητικό αυτό κείμενο παρουσιάζονται κάποια ιστορικά και θεωρητικά θέματα της πρακτικής του ηχοπεριπάτου καθώς και η μεθοδολογία και τα συμπεράσματα της έρευνας μας.

Στο πρακτικό μέρος της πτυχιακής αυτής εργασίας σχεδιάστηκαν και πραγματοποιήθηκαν τρεις ηχοπερίπατοι στην παλιά πόλη της Ρεθύμνης οι οποίοι ηχογραφήθηκαν και αξιολογήθηκαν από τους συμμετέχοντες σε αυτούς με την χρήση ανώνυμων ερωτηματολογίων.

Τα στάδια που ακολουθήσαμε είναι:

1.Βιβλιογραφική έρευνα σχετικά με:

α)Ακουστική οικολογία, β)Έρευνα του ηχητικού περιβάλλοντος, γ)πρακτική του ηχητικού περιπάτου (soundwalk), δ)παραλλαγές της πρακτικής αυτής.

2.Σχεδιασμός 3 διαφορετικών τύπων ηχητικού περιπάτου στην παλαιά πόλη της Ρεθύμνης. (διαδρομές-ερωτηματολόγια-μεθοδολογία τεκμηρίωσης)

3.Πραγματοποίηση των ηχητικών περιπάτων με ταυτόχρονη ηχογράφηση.

4.Ανάλυση των δεδομένων (ηχητικοί χάρτες, ερωτηματολόγια, ηχογραφήσεις)

5.Εξαγωγή συμπερασμάτων.

Η δομή του κειμένου αυτού έχει ως εξής:

Στο πρώτο κεφάλαιο αναφερόμαστε στα σχετικά με την πρακτική του ηχοπεριπάτου θεωρητικά θέματα και ορολογία.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο σχεδιασμός και η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την διεξαγωγή των τριών ηχοπεριπάτων που έγιναν και,

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται και αναλύονται οι τρεις ηχοπερίπατοι και η ανταπόκριση των συμμετεχόντων στους περιπάτους αυτούς μέσα από τα ερωτηματολόγια.

1. Περί ακουστικής οικολογίας, ηχοτοπίου και ηχοπερίπατου.

Στη θεματική αυτή ενότητα παρουσιάζονται κάποιες βασικές έννοιες και όροι που σχετίζονται με το θέμα μας και που είναι απαραίτητη η αναφορά τους για την κατανόηση του θέματος μας. Ο ηχοπερίπατος είναι μία από τις κύριες πρακτικές του χώρου της ακουστικής οικολογίας.

1.1 Ηχοπερίπατος

Θα μπορούσαμε να πούμε πως ηχοπερίπατος είναι ένας συνηθισμένος περίπατος σαν όλους τους άλλους, καθώς οι ήχοι γύρω μας δεν σταματούν ποτέ, (εκτός αν βρεθούμε σε ανηχοϊκό θάλαμο), και τα αυτιά μας επίσης δεν σταματούν ποτέ να ακούν ακόμη και αν τα βουλώσουμε. Παρόλα αυτά, ένας ηχοπερίπατος διακρίνεται αρχικά για τον βασικό του σκοπό, στο να εστιάσει την προσοχή μας στους ήχους του περιβάλλοντος. Να μας εκπαιδεύσει να ακούμε τους πιο σιγανούς ήχους, τους πιο μακρινούς, να μπορούμε να διακρίνουμε τους ξεχωριστούς ήχους της φύσης. Έπειτα είναι μια καλή ευκαιρία να ακούσουμε τους εσωτερικούς μας ήχους, τα βήματά μας, τη καρδιά μας, την αναπνοή μας που έχει βαρύνει απ' το τσιγάρο. Ηχοπερίπατος είναι μία βουβή περιπατητική, ατομική ή συλλογική εξερεύνηση των ήχων που μας περιβάλλουν και των ήχων που «δίνουμε» στο περιβάλλον σαν ξεχωριστές οντότητες ο καθένας από μας.

Αναφέρω βουβό τον ηχοπερίπατο, θέλοντας να αναδείξω την ιδιαίτερη σημασία που έχει η απουσία του λόγου στη πρακτική αυτή. Είμαστε συνηθισμένοι να αντιλαμβανόμαστε δράση στο χώρο, στο περιβάλλον που ζούμε, μέσω της εκφοράς λόγου, μέσω κάποιας εργασίας χειρωνακτικής, μέσω κάποιας κίνησης του κορμιού. Αυτό που θέλει ενδεχομένως να επιτύχει η απουσία του λόγου στη πρακτική του ηχοπερίπατου είναι, όπως αναφέρει η Hildegard Westerkamp στο *Soundwalking as Ecological Practice*, σελ.1 «Αρχικά, ένας ηχοπερίπατος είναι μια ευκαιρία να αφήσουμε τον κόσμο μέσα μας χωρίς καμία πίεση να αποκριθούμε- ή αν το θέσουμε διαφορετικά- να είμαστε ανοιχτοί χωρίς να χρειάζεται να δώσουμε ορισμούς, να διανοητικοποιήσουμε, να κατηγοριοποιήσουμε, ή να ερμηνεύσουμε, να ακούσουμε χωρίς προσμονές, συμπεράσματα ή κρίσεις, να ακούσουμε χωρίς την ανάγκη να αλλάξουμε τα πράγματα ή να δράσουμε άμεσα. Ένας τέτοιος ηχοπερίπατος, απλά επιτρέπει στους συμμετέχοντες να

ακούσουν το περιβάλλον για αυτό που είναι και να συνειδητοποιήσουν τη δική τους σχέση με το ηχοτόπιο.»

Σίγουρα σε όλη τη διαδικασία του ηχοπεριπάτου, πρωτεύοντα ρόλο έχει η αυτοσυγκέντρωση του ατόμου, που επιτυγχάνεται και μέσω της απουσίας λόγου.

Στους τρεις ηχοπεριπάτους, που πραγματοποιήσαμε στα πλαίσια της εργασίας αυτής, δόθηκαν οδηγίες στους συμμετέχοντες. Αυτές περιελάμβαναν: α) βαθιές αναπνοές στο ξεκίνημα, β) περιόδους ακρόασης του ηχητικού περιβάλλοντος με κλειστά μάτια, γ) καθίσματα, δ) διαδρομές προσεχτικής ακρόασης και ε) ασκήσεις 'καθαρισμού' της ακοής. Σκοπός των παραπάνω είναι η συγκέντρωση της προσοχής στα ηχητικά φαινόμενα, δηλαδή το «άνοιγμα» των αυτιών. Αυτό που σίγουρα παίζει το δικό του ρόλο, και κάνει τη κάθε ακρόαση μοναδική για το κάθε άτομο, είναι ο τρόπος που ο κάθε ήχος επιδρά σε αυτό. Δεν είμαστε ούτε θέλουμε να γίνουμε μηχανές τέλειας ακρόασης, ηχογραφικά. Θέλουμε να αντιληφθούμε τη διαφορετικότητα, μέσα από ένα έμπυχο άκουσμα του περιβάλλοντα χώρου. Με ποιό τρόπο είτε η φαντασία, είτε η μνήμη σ' αυτά που ακούστηκαν, διαμόρφωσε μια άποψη. Μία ερμηνεία του κάθε ατόμου ξεχωριστά για το όλο.

1.2. Ηχοτόπιο

Είναι πιο εύκολο μάλλον να προσδιορίσουμε, τι είναι ένα οπτικό πεδίο, καθώς είναι ένα κομμάτι της φύσης το οποίο βλέπουν τα μάτια μας σε μια συγκεκριμένη διεύθυνση. Ηχοτόπιο είναι εκείνοι οι ήχοι που συνήχουν και σηματοδοτούν μια συγκεκριμένη περιοχή. Όταν κατοικούμε σε ένα τόπο μπορούμε να διακρίνουμε τα επιμέρους ηχοτόπια και από τα ηχοσήματα, ακόμη και με κλειστά μάτια. Απ' τον ήχο της καμπάνας, τα λεωφορεία, τα πουλιά, τα τζιτζίκια, τη θάλασσα και ούτω καθ' εξής.

Ένα συγκεκριμένο ηχοτόπιο μπορεί να αλλάζει κατά την διάρκεια της μέρας και της νύχτας αλλά και κατά την διάρκεια των εποχών, και των συνθηκών. Συχνά, όμως, μπορεί κανείς να βρει κάποιες 'μόνιμες' ή 'συχνές' ηχητικές πηγές που χαρακτηρίζουν το συγκεκριμένο ηχοτόπιο.

Ο όρος *ηχοτοπίο (soundscape)* δόθηκε από τον Murray Schafer γύρω στο 1970 και μπορεί να αναφέρεται σε κάποιο ηχοτοπίο που είναι είτε πραγματικό είτε και φανταστικό. Συνδέεται, όμως, άρρηκτα με την κοινότητα ανθρώπων που ακούει και παράγει ήχους μέσα στο ηχοτοπίο αυτό συνδιαμορφώνοντας το έτσι.

2. Σχεδιασμός και μεθοδολογία της έρευνας

Στη θεματική αυτή ενότητα παρουσιάζονται τα βήματα που έγιναν πριν την πραγμάτωση της έρευνας σχετικά με την πρακτική του ηχοπεριπάτου. Δηλαδή θα γίνει πλήρης αναφορά των σταδίων εκείνων που μας οδήγησαν στην τελική μορφή του συγκεκριμένου σχεδιασμού για την έρευνα του ηχοπεριπάτου.

2.1 Ανάγνωση και ανακάλυψη

Σε αυτό το πρώιμο -αλλά πολύ σημαντικό- στάδιο της έρευνάς μας έγινε η ανάγνωση μερικών σπουδαίων συγγραμμάτων κορυφαίων ερευνητών της Ακουστικής Οικολογίας, όπως οι Hildegard Westerkamp και Murray Schafer. Σ' αυτό το στάδιο, λοιπόν, έγινε η πρώτη μου επαφή με ορολογίες και πρακτικές που αφορούν σε θέματα Ακουστικής Οικολογίας. Είχε εξαιρετικό ενδιαφέρον πως στην αρχή αυτών των αναγνώσεων, κλήθηκα να μελετήσω βιβλία που αφορούσαν σε ένα αντικείμενο όπου είχα πλήρη άγνοια, Έτσι σε πρώτη φάση, έχοντας πίστη στη μέθοδο έρευνας των καθηγητών μου, διάβαζα πράγματα τα οποία δεν μπορούσα να αντιληφθώ και να κατανοήσω πλήρως. Έννοιες όπως ακουστική κουλτούρα, schizophonia, ακόμη και η ίδια η επιστήμη της Ακουστικής Οικολογίας μου φάνταζαν εντελώς δυσνόητες. Στη συνέχεια ακολούθησε μια μίξη μελέτης και πρακτικής εξάσκησης στο αντικείμενο όπου μελετούμε και οι έννοιες άρχισαν να ξεδιπλώνονται μαγικά.

2.2 Ηχοβόλτες και ακουστική αντίληψη

Αυτό το στάδιο της έρευνας μας, ενδεχομένως να ήταν το πιο όμορφο και αποκαλυπτικό για μένα. Ηχοπερίπατοι με οδηγό-συνθέτη τη Κατερίνα (Τζεδακη) στη Φορτέτζα και στα στενά της παλιάς πόλης του Ρεθύμνου. Η πρώτη συνάντηση στη Φορτέτζα έκανε τα πράγματα στο μυαλό μου πιο ξεκάθαρα, καθώς άρχισα για πρώτη φορά να αφουγκράζομαι συγκεντρωμένη το ηχητικό περιβάλλον. Τα τζιτζίκια άρχισαν να διαμορφώνουν το χώρο που μας περιέβαλε ακουστικά, και να δίνουν διαστάσεις. Ο θόρυβος βάθους άρχισε να γίνεται αντιληπτός και ο ήχος της θάλασσας πυξίδα του Βορρά. Ένα περιστατικό που με έκανε να ενθουσιαστώ και να γελάσω, ήταν όταν η καθηγήτρια Τζεδάκη αναφώνησε “ήρθε πλοίο στο λιμάνι!” Εγώ γέλασα, καθώς στο

Ρέθυμνο απουσιάζει το πλοίο της γραμμής εδώ και χρόνια. Η έκπληξη ήρθε όταν πλησιάσαμε τα τείχη και είδαμε με τα μάτια μας ένα πλοίο. Πόση εμπιστοσύνη έχουμε στα μάτια! Ένα άλλο μέρος, που με έκανε να αποκαλώ έναν έμπειρο οδηγό ηχοπεριπάτων και συνθέτη, ήταν όταν η κ.Τζεδάκη μας έκανε μια διαδρομή παράλληλα του τείχους της Φορτέτζας, το οποίο σε κάποιο σημείο βορειοδυτικά έχει κάποια ανοίγματα-παράθυρα τα οποία αποκαλύπτουν το ήχο της θάλασσας. Έτσι περπατώντας πλάι σε αυτά, μια ακούγαμε τον ήχο της θάλασσας - μια δεν το ακούγαμε, μια τον ακούγαμε - μια δεν τον ακούγαμε και ο ρυθμός να μεταβάλλεται σύμφωνα με το ρυθμό της καθηγήτριας. Εκείνη τη μέρα άλλαξε αυτό που ακούω γύρω.

2.3 Εξερεύνηση και σχεδιασμός των ηχοπεριπάτων

Το αρχικό πλάνο ήταν να δημιουργήσουμε σχεδιαγράμματα για ηχοπεριπάτους στο φαράγγι των Μύλων, η χιλιομετρική απόσταση καθώς και η καθημερινή μου εργασία στη πόλη μας έκανε γρήγορα να το εγκαταλείψουμε και να ξεχθούμε για ηχοβόλτες στα σοκάκια της παλιάς πόλης του Ρεθύμνου. Ήχοι από μαθήματα τάνγκο στο στέκι των πολιτιστικών ομάδων του πανεπιστημίου, ήχοι από κελαηδίσματα πουλιών στο τέλος του μακρύ στενού, ήχοι από ανθρώπους άλλων πολιτισμών στην πλατεία Μικρασιατών, ήχοι, ήχοι, ήχοι παντού και το ταξίδι ξεκινάει!

Οριοθετήσαμε την παλιά πόλη ως τον χώρο διεξαγωγής των ηχοπεριπάτων και ύστερα από πολλές ηχοβόλτες έγινε ο σχεδιασμός των διαδρομών σε χάρτες.

2.4 Δημιουργία ερωτηματολογίων

Σε αυτό το σημείο της έρευνάς μας, δηλαδή πριν τη διεξαγωγή των ηχοπεριπάτων, δημιουργήθηκαν τα ερωτηματολόγια. Προσπαθήσαμε να βρούμε εκείνες τις ερωτήσεις-κλειδιά, που θα μας βοηθούσαν να βγάλουμε τα πολύτιμα συμπεράσματα της έρευνας. Ερωτήσεις σχετικά με την απόσταση των ήχων, με τη συχνότητα των ήχων, τη συνάφεια που έχουν μεταξύ τους οι ήχοι που ακούστηκαν και γενικά ερωτήσεις που θα αναδείκνυαν την ακουστική αντίληψη των συμμετεχόντων. Τα ερωτηματολόγια δεν

αφορούσαν μόνο στη καταγραφή συμπερασμάτων για την έρευνα, αλλά θα βοηθούσαν τους συμμετέχοντες να εμπεδώσουν τους ήχους που άκουσαν, αλλά και να αντιληφθούν συνολικά το ηχητικό περιβάλλον.

3. Ηχοπερίπατοι στην πόλη του Ρεθύμνου

Στη θεματική αυτή ενότητα θα παρουσιαστούν τα ημερολόγια που εξιστορούν τις 3 διαδρομές που πραγματοποιήθηκαν στα σοκάκια της παλιάς πόλης του Ρεθύμνου. Αποτελούν τη πρώτη καταγραφή των όσων συνέβησαν, ακριβώς μετά τη λήξη των ηχοπεριπάτων και τη διεξαγωγή των ερωτηματολογίων.

3.1 Ημερολόγιο 1ου ηχοπεριπάτου

Εικ. 1 Χάρτης διαδρομής πρώτου ηχοπεριπάτου

Πέμπτη 28 Φεβρουαρίου 2012

Ο 1ος ηχητικός περίπατος πραγματοποιήθηκε με καλό καιρό και τα πουλιά πλημμύρισαν το ηχητικό μας περιβάλλον. Η διαδρομή ξεκίνησε απ' τη fortezza όπου η θάλασσα ακουγόταν στο βάθος και τα πουλιά έκαναν ήδη την εμφάνισή τους. Όταν πλησιάζαμε την Κατεχάκη κατεβαίνοντας τα σκαλιά ακούσαμε ένα μηχανικό ήχο που μόλις φτάσαμε κοντά αντιληφθήκαμε ότι ήταν τριβείο, έπειτα άρχισαν να μας μιλάνε και να μας χαιρετάνε φίλοι, εμείς όμως συνεχίσαμε ακάθεκτα, μπαίνοντας στη Ραδαμάνθους κάναμε μια μικρή στάση να αφουγκραστούμε το θρόισμα απ' τα φύλλα των δέντρων καθώς και τα πουλιά. Στη συνέχεια κοντά στη Σαλαμίνας τα αυτοκίνητα και τα μηχανάκια ήταν πολλά και μας πήραν τα αυτιά. Βγαίνοντας στο ενετικό λιμάνι ακούσαμε πιο έντονα τη θάλασσα καθώς και τις βαρκούλες. Σ' αυτό το σημείο έδειξα σ' ένα άτομο να κλείσει τα μάτια και το έκανα βόλτα απ' το χέρι. Στη Σουλίου οι χαρακτηριστικές πλάκες που ακούγονταν στα βήματά μας και στην Εθν. Αντιστάσεως είχε πολύ φασαρία, φωνές και αυτοκίνητα κυριαρχούσαν. Στη πλατεία ένα φλάουτο και ο δάσκαλος της γυμναστικής ανοίξαν το ηχητικό μας περιβάλλον, διασχίσαμε τη πλατεία και κάναμε μια μικρή στάση στα παγκάκια. Τα περιστέρια μας περικύκλωσαν και ο ήχος απ' τα φτερά τους μας εντυπωσίασε. Μια μύγα μας περιτριγύριζε και κάπως έτσι συνεχίσαμε. Στη Π. Κορωναίου ο ήχος του μπαλτά από συνοικιακό χασάπικο ήταν χαρακτηριστικός καθώς και οι φωνές μιας φίλης. Πλησιάζοντας στη πλατεία ηρώων ο ήχος απ' τα ζάρια ακούστηκε μαζί με αντρικές φωνές καφενείου. Στη πλατεία ηρώων ο ήχος των πουλιών ήταν σαν ανοιξιάτικο κονσέρτο που έκλεινε τον ηχητικό περίπατο.

3.2 Ημερολόγιο 2ου ηχοπεριπάτου

Εικ. 2 Χάρτης διαδρομής δεύτερου ηχοπεριπάτου

Παρασκευή 13 Δεκεμβρίου 2013

Ο 2ος ηχητικός περίπατος ολοκληρώθηκε με επιτυχία, καθώς τα πυκνά γκρίζα σύννεφα συγκεντρώνονταν απειλητικά πάνω απ' τα κεφάλια μας, και ένα ψιλόβροχο έκανε την εμφάνιση στο μισό της διαδρομής. Τίποτα όμως δεν κατάφερε να σταματήσει το σημερινό κρύο ήρεμο ηχητικό περίπατο.

Η διαδρομή ξεκίνησε απ' τη Γοβατζιδάκη για να στρίψει αριστερά στην Εθνικής Αντιστάσεως όπου είναι και ένας απ' τους κύριους εμπορικούς δρόμους της παλιάς πόλης. Αυτοκίνητα, μηχανάκια και ένα ποδήλατο ήταν η αρχή του ηχητικού περιπάτου. Α! Και μια πλαστική σακούλα όπου εντυπώσιασε το άτομο που ηχογραφούσε. Λίγο αργότερα αριστερά στο πλάτανο παιδικές φωνές που μάλλον σχολούσαν έκαναν την εμφάνισή τους από αριστερά στη πλατεία Μικρασιατών και έπειτα στη Ξανθουδίδου μας περίμενε ένας σωρός με μπάζα πάνω στη καρότσα αυτοκινήτου και ένα καρότσι που το άδειαζε ένας ευγενικός κύριος. Στην Αραμπατζόγλου ο αέρας μονοπώλησε το ενδιαφέρον μας, καθώς σε όλο το δρόμο τα τουριστικά μαγαζιά ήταν κλειστά λόγω χειμώνα. Κάποια πουλάκια ακούγονταν από λίγο μακριά και ύστερα τα γνωστά βρυσάκια που τρέχουν από στόματα λιονταριών, ήχος κλειδί που σηματοδοτεί τη περιοχή. Στη Παλαιολόγου μπήκαμε με ήχους μουσικής απ' τα καταστήματα και καθώς πλησιάζαμε την Αρκαδίου ήχοι από φορτηγά και αυτοκίνητα έκαναν την εμφάνισή τους, αλλά και ο ήχος της θάλασσας έγινε πιο έντονος. Εντύπωση σ' αυτό το δρόμο προκάλεσαν τα πέτρινα πλακάκια της ΔΕΗ με αυτό το χαρακτηριστικό ήχο που κάνουν όταν τα πατάς, αλλά αυτό ήταν μόνο η αρχή καθώς ακούσαμε την κρητική ντοπιολαλιά από συζητήσεις που είχαν οι γιαγιάδες στους δρόμους, ακούσαμε κάποιες καλόγριες να βγαίνουν από ένα κοσμηματοπωλείο, ακούσαμε κινέζικα, γερμανικά καθώς και πολλά σεσουάρ γιατί τα κομμωτήρια έχουν πάντα δουλειά. Περνώντας απ' τη Βίκτωρ Ουγκώ ήχοι πόλης εισέβαλαν στο ηχοτοπίου και στρίβοντας στη Γερακάρη έγιναν ακόμη πιο έντονοι. Σε αυτό το σημείο έδειξα στα άτομα που κάναμε ηχητικό περίπατο να κλείσουν τα αυτιά τους συνεχίζοντας το περπάτημα για να αφουγκραστούν τους εσωτερικούς τους ήχους αλλά και για να κάνουν αποσυμπίεση στα αυτιά τους Σ' αυτό το σημείο ήταν πολύ έντονη η αίσθηση του αστικού τοπίου απ' τα αριστερά. Ανοίγοντας τα αυτιά μας γλιστρήσαμε πάλι στα στενά της παλιάς πόλης όπου μας περίμενε ένας ήσυχος λεμονόκηπος με μια βρυσούλα να τρέχει. Σ' αυτό το σημείο έγινε στάση και ξεκουραστήκαμε στα ξύλινα παγκάκια με κλειστά μάτια. Στη μητρόπολη ο χαρακτηριστικός ήχος της καμπάνας μας είπε την ώρα και στη Τομπάζη ήχος από πρέσα σιδερωτηρίου μονοπώλησε το ενδιαφέρον. Κάποιος μηχανικός ήχος από οδοντιατρείο έγινε αντιληπτός χωρίς να μπορούμε όλοι να προσδιορίσουμε τι ακούμε. Τέλος

ξαναβγήκαμε στην Εθν.αντιστάσεως που οι ήχοι ήταν πιο δυνατοί γιατί έχει περισσότερη κίνηση και καταλήξαμε στη Γοβατζιδάκη.

3.3 Ημερολόγιο 3ου ηχοπεριπάτου

Εικ. 3 Διαδρομή τρίτου ηχοπεριπάτου

Σάββατο 14 Δεκεμβρίου 2013

Ο 3ος ηχητικός περίπατος πραγματοποιήθηκε και ο όμορφος καιρός έφτιαξε τις διαθέσεις όλων μας. Ο περίπατος ξεκίνησε απ' τη λαϊκή αγορά του Σαββάτου που λαμβάνει χώρο στο περιφερειακό της παλιάς πόλης.

Αρχικά έγινε μια σύντομη ενημέρωση στα άτομα που συμμετείχαν στον ηχητικό περίπατο για την πρακτική των ηχητικών περιπάτων, και ξεκινήσαμε κλείνοντας μάτια και αυτιά, παίρνοντας 5 χαλαρωτικές αναπνοές με σκοπό την αυτοσυγκέντρωση.

Η λαϊκή αγορά ήταν γεμάτη από κόσμο και πλήθος ήχων κατέκλυσαν τα αυτιά μας. Φωνές ανθρώπων που πουλούσαν και άλλων που ψώνιζαν, ένα ραδιόφωνο με χριστουγεννιάτικα τραγούδια, καρτσάκια, πλαστικές σακούλες, ένα κομπολόι, οι ζυγαριές, βήματα, η θάλασσα στο βάθος, κόρνες αυτοκινήτων και αμέτρητοι ακόμα ήχοι ήταν σήμερα το ηχοτόπιο της λαϊκής.

Μπαίνοντας στα στενά της παλιάς πόλης ένας ήχος κινητού τηλεφώνου ακούστηκε για να τον διαδεχτεί ο ήχος ενός εργάτη που έτριβε έναν τοίχο με γυαλόχαρτο. Πρίν μπούμε στη Π. Κορωνοιου ακούσαμε ένα κρουστικό συνεχόμενο ήχο και όταν βγήκαμε στο δρόμο αντιληφθήκαμε πως πρόκειται για τον ήχο ενός μπαλτά που κόβει κρέας στο χασάπικο. Στον ήρεμο δρόμο της Μαβίλη μας περίμενε μια μηχανή, με τον έντονο ήχο της εξάτμισης, καθώς ένας νεαρός την έβαζε μπροστά. Στη Μελετίου Πηγά νοσταλγήσαμε τα παιδικά μας χρόνια γιατί ακούσαμε παιδικές φωνές στο βάθος. Ύστερα ο ήχος απ' τα τακούνια μιας γυναίκας, κάποια πουλάκια και ένα παιδάκι να κλαίει, γιατί τον μάλωνε ο πατέρας του. Διασχίζοντας κάθετα την Εθν. Αντιστάσεως για να μπούμε στην Αγ. Βαρβάρα ξαναήρθαν ήχοι από μηχανάκια, ομιλίες, βήματα, σακούλες, καρτόνια Ένα καφενείο στην Αγ. Βαρβάρα με ήχους μουσικής και ομιλίες ανδρών. Στη Μενιουδάκη ήχος από χάρτινη σακούλα ακούστηκε έντονα και στη Μητρόπολη ένα μικρό σκυλάκι που γάβγιζε. Βγαίνοντας απ' την Αρκαδίου στη παραλία air condition, εξαερισμοί, αυτοκίνητα, μηχανάκια, φωνές, ανθρώπων έκαναν εμφάνιση και έπειτα μια αγέλη σκύλων που μάλωναν και γάβγιζαν σα μανιασμένα ο ήχος απ' τα βήματά μας εναλλάχτηκε καθώς απ' τις πλάκες, περάσαμε στην άσφαλτο και έπειτα στο χώμα και την άμμο. Η θάλασσα μαγευτική σαν συνοδεία στα έντονα γαβγίσματα των σκύλων έκλεισε τον ηχητικό μας περίπατο.

4. Συμπεράσματα

Σε αυτή τη θεματική ενότητα θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν οι τρεις ηχοπερίπατοι. Θα δοθούν οι ακριβείς τοποθεσίες των ηχοπεριπατων, ο ρυθμός, οι καιρικές συνθήκες και όλες εκείνες οι λεπτομέρειες που θα μας παρέχουν μια σαφή εικόνα των συμβάντων κατά τη διάρκεια των ηχοπεριπατων.

4.1 Ανάλυση 1ου ηχοπεριπάτου

Ημερομηνία : 28/02/2012

Έναρξη : 12.23μ.μ.

Λήξη : 12.57μ.μ.

Διάρκεια : 34'

Τοποθεσία : Fortezza

Ρυθμός : αργός

Καιρικές συνθήκες : Ηλιοφάνεια με λίγη συννεφιά, ελαφρύ αεράκι

Συμμετέχοντες : 3 άτομα

Οδηγίες : Στην αρχή του ηχητικού περιπάτου δόθηκαν κάποιες οδηγίες στα άτομα για την πρακτική του ηχητικού περιπάτου. Ο ηχητικός περίπατος είναι μια προσχεδιασμένη διαδρομή, όπου σκοπό έχει να εστιάσει τη προσοχή μας σ' αυτό που ακούμε και μέσω αυτής της διαδικασίας να μας μάθει να ακούμε. Πολύ σημαντικό σημείο για την επιτυχή διεξαγωγή του ηχητικού περιπάτου είναι να δείξουμε εμπιστοσύνη στον οδηγητή, να χαλαρώσουμε και να τον ακολουθήσουμε χωρίς να μιλάμε στη διαδρομή. Στη πορεία της διαδρομής θα γίνουν κάποιες στάσεις, ο ρυθμός περπατήματος θα μεταβάλλεται ανάλογα με τη διαδρομή-σύνθεση και θα πραγματοποιηθούν κάποιες τεχνικές, όπως αποσυμπίεση αυτιών, κλείσιμο ματιών. Αφήστε τα αυτιά σας να ταξιδέψουν στους ήχους της παλιάς πόλης και καλή βόλτα!

Παρακάτω με τα κεφαλαία γράμματα φαίνονται τα ηχοτοπία όπως ακούστηκαν στον ηχητικό περίπατο και τα συναντάμε στους χάρτες με τις σχεδιασμένες διαδρομές.

A. Φορτέτζα ~ Πουλάκια, αυτοκίνητο, η θάλασσα απ' το βάθος και διάφοροι μηχανικοί ήχοι. Σ' αυτό το σημείο έγινε στάση. Αυτό το ηχοτόπιο μπορούμε να το ακούσουμε στην ηχογράφιση στο (0.11).

B. Κατεχάκη ~ Φωνές, ξυλουργικό μηχανικό τριβείο, αυτοκίνητα απ' τη Σαλαμίνας (3.00).

Γ. Ραδαμάνθους ~ Πουλιά, γέλια, στο βάθος ο θόρυβος απ' το τριβείο, θρόισμα απ' τα φύλλα των δέντρων, ξένη γλώσσα, χειροποίητο τριβείο, κρητική ντοπιολαλιά και γελάκια από μια γριά, ποδήλατο, μηχανάκια, αυτοκίνητα, μουσικές (5.00).

Δ. Σαλαμίνας ~ Μηχανάκια, αυτοκίνητα, μουσικές, πουλιά (9.15).

E. Ενετικό λιμάνι ~ θάλασσα ήρεμη καθώς είναι κλειστή απ' το λιμάνι, βαρκούλες.

Σ' αυτό το σημείο έγινε στάση. Η τεχνική που χρησιμοποιήθηκε σ' αυτό το σημείο είναι περπάτημα με κλειστά μάτια και ο ρυθμός ήταν πιο αργός.

ΣΤ. Σουλίου ~ Οι ομιλίες σ' αυτό το στενό ήταν χαρακτηριστικές, και μας έδιναν την αίσθηση του χώρου, ψηλά κτίρια αντίκρυ όπου φτιάχνουν ένα στενό δρομάκι με πλάκες δίνοντας ένταση στον ήχο. Τα βήματα μας ακούγονταν έντονα στις πλάκες. Ο ρυθμός μας σ' αυτό το σημείο ήταν μέτρια γρήγορος (17.14).

Z. Πλατεία μικρασιατών ~ Παιδικές φωνές, περιστέρια, φλογέρα, μια μύγα! Πάλι οι ομιλίες μας και η φλογέρα που ακούστηκε μας βοήθησαν να έχουμε αντίληψη του χώρου και με κλειστά μάτια. Οι ήχοι είχαν όγκο, καθώς ο χώρος είναι μια τεράστια πλατεία και μεγάλες ανακλάσεις απ' τις πλάκες όπου είναι στρωμένη. Ηχώ επίσης παρατηρούμε απ' τα κτίρια που την περιστοιχίζουν και πολύ μικρή απορρόφηση, γιατί έχει λίγα δέντρα και λίγα παρτέρια με χόμα. Ο ρυθμός σ' αυτό το σημείο ήταν αργός, έγινε μία στάση και η τεχνική που χρησιμοποιήσαμε ήταν κλείσιμο αυτιών για αποσυμπίεση και κλείσιμο ματιών καθισμένοι σε παγκάκι για χαλάρωση και εστίαση της προσοχής μας στους ήχους (19.30).

Η. Κορωναίου ~ Άρωμα εποχής με παραδοσιακά μαγαζάκια, ένα εργαστήριο με δερμάτινα, κάποια καφεενδάκια, μια ψησταριά, ένα κρεοπωλείο...οι ήχοι, κουβέντες πολιτικές, ένας μπαλντάς, κάτι άκομπες αγενείς κόρνες (27.48).

Θ. Πλατεία ηρώων ~ αντρικές φωνές στο καφενείο, ζάρια από ένα τάβλι, κάποια αυτοκίνητα και πολλά πουλάκια γύρω απ' το συντριβάνι. Τα αυτοκίνητα και τα μηχανάκια είχαν κυκλικό ήχο καθώς περιστρέφονταν γύρω μας. Ο ρυθμός μας ήταν αργός και η τεχνική που χρησιμοποιήσαμε ήταν να καθίσουμε στο παγκάκι με κλειστά μάτια και να απολαύσουμε τους ήχους.

4.2 Ανάλυση 2ου ηχοπεριπάτου

Ημερομηνία : 13/12/2013

Έναρξη : 12.00μ.μ.

Λήξη : 12.34μ.μ.

Διάρκεια : 34'

Τοποθεσία : Γοβατζιδάκη

Ρυθμός : γρήγορος

Καιρικές συνθήκες : Συννεφιά, ψιλόβροχο

Συμμετέχοντες : 5 άτομα

Οδηγίες : Στην αρχή του ηχητικού περιπάτου δόθηκαν κάποιες οδηγίες στα άτομα για την πρακτική του ηχητικού περιπάτου. Ο ηχητικός περίπατος είναι μια προσχεδιασμένη διαδρομή, όπου σκοπό έχει να εστιάσει τη προσοχή μας σ' αυτό που ακούμε και μέσω αυτής της διαδικασίας να μας μάθει να ακούμε. Πολύ σημαντικό σημείο για την επιτυχή διεξαγωγή του ηχητικού περιπάτου είναι να δείξουμε εμπιστοσύνη στον οδηγητή, να χαλαρώσουμε και να τον ακολουθήσουμε χωρίς να μιλάμε στη διαδρομή. Στη πορεία της διαδρομής θα γίνουν κάποιες στάσεις, ο ρυθμός περπατήματος θα μεταβάλλεται ανάλογα με τη διαδρομή-σύνθεση και θα πραγματοποιηθούν κάποιες τεχνικές, όπως αποσυμπίεση

αυτιών, κλείσιμο ματιών. Αφήστε τα αυτιά σας να ταξιδέψουν στους ήχους της παλιάς πόλης και καλή βόλτα!

Παρακάτω με τα κεφαλαία γράμματα φαίνονται τα ηχοτοπία όπως ακούστηκαν στον ηχητικό περίπατο και τα συναντάμε στους χάρτες με τις σχεδιασμένες διαδρομές.

A. Εθνικής αντιστάσεως ~ Μουσική απ' τα μαγαζιά, συζητήσεις γυναικών, αυτοκίνητα, μηχανές, κινητό τηλέφωνο, τρίξιμο μιας πόρτας, τα τακούνια μιας γυναίκας. Αυτό το ηχοτοπίο μπορούμε να το ακούσουμε στην ηχογράφιση στο (0.28).

B. Βερνάδου ~ Μηχανικό τριβείο, γέλια-κουβέντες παιδιών, χάρτινη σακούλα, ένας εργάτης που ξεφορτώνει άμμο και μπάζα (3.00).

Γ. Βρυσάκια ~ Χαρακτηριστικό ηχοτοπίο της περιοχής, τρία στόματα λιονταριών που βγάζουν νερό, ομιλίες, μουσική απ' τα μαγαζιά (7.55).

Δ. Αρκαδίου ~ Φορτηγά και πολλά αυτοκίνητα επισκίαζαν τους υπόλοιπους ήχους, παρολαυτά ο ήχος της θάλασσας έγινε πιο αισθητός, ομιλίες, μουσικές, κρητική ντοπιολαλιά από γριές, καλόγριες, Κινέζοι (9.15).

E. Γερακάρη ~ Θόρυβος απ' τη πόλη με πολλούς μηχανικούς ήχους που δεν ήταν ευδιάκριτοι εξαιτίας της επικάλυψης που έκαναν οι δυνατοί ήχοι, μηχανάκια, αυτοκίνητα, και μπόλικη περατζάδα καθώς ακούσαμε πολλές συζητήσεις. Η τεχνική που χρησιμοποιήθηκε σ' αυτό το σημείο είναι περπάτημα με κλειστά αυτιά στο τέλος του δρόμου για αποσυμπίεση των και για να αφουγκραστούμε τους εσωτερικούς μας ήχους. Ο ρυθμός ήταν πιο γρήγορος εξαιτίας της ταχύτητας που μας έδινε η πόλη.

ΣΤ. Το πλατεάκι με τη λεμονιά ~ Χαρακτηριστικός ήχος η βρυσούλα στην άκρη της μικρής πλατείας, μηχανάκια, ομιλίες, βήματα από τακούνια. Ο ρυθμός σ' αυτό το σημείο ήταν αργός, έγινε μία στάση και η τεχνική που χρησιμοποιήσαμε ήταν κλείσιμο αυτιών για αποσυμπίεση και κλείσιμο ματιών καθισμένοι σε παγκάκι για χαλάρωση και εστίαση της προσοχής μας στους ήχους (26.00).

Z. Τομπάζη ~ Έντονοι ευδιάκριτοι ήχοι σε τούτο το ηχοτοπίο ~ Ομιλίες, πρέσσα σιδερωτήριο, οδοντιατρείο, πλάκες που μπαλαντζάρουν και ακούγονται οι χτύποι, κομπρεσέρ, κουδουνάκι ποδηλάτου. Σ' αυτό το σημείο έγινε μια μικρή στάση να ακούσουμε τη μεγάλη αντήχηση της καμπάνας (30.27), τη πρέσσα (31.00), και την ομιλία με το Θανάση (32.24).

4.3 Ανάλυση 3ου ηχοπεριπάτου

Ημερομηνία : 14/12/2013

Έναρξη : 11.45μ.μ.

Λήξη : 12.13μ.μ.

Διάρκεια : 27.32'

Τοποθεσία : Λαική

Ρυθμός : γρήγορος

Καιρικές συνθήκες : Ηλιοφάνεια

Συμμετέχοντες : 5 άτομα

Οδηγίες : Στην αρχή του ηχητικού περιπάτου δόθηκαν κάποιες οδηγίες στα άτομα για την πρακτική του ηχητικού περιπάτου. Ο ηχητικός περίπατος είναι μια προσχεδιασμένη διαδρομή, όπου σκοπό έχει να εστιάσει τη προσοχή μας σ' αυτό που ακούμε και μέσω αυτής της διαδικασίας να μας μάθει να ακούμε. Πολύ σημαντικό σημείο για την επιτυχή διεξαγωγή του ηχητικού περιπάτου είναι να δείξουμε εμπιστοσύνη στον οδηγητή, να χαλαρώσουμε και να τον ακολουθήσουμε χωρίς να μιλάμε στη διαδρομή. Στη πορεία της διαδρομής θα γίνουν κάποιες στάσεις, ο ρυθμός περπατήματος θα μεταβάλλεται ανάλογα με τη διαδρομή-σύνθεση και θα πραγματοποιηθούν κάποιες τεχνικές, όπως αποσυμπίεση αυτιών, κλείσιμο ματιών. Κλείστε αυτιά και μάτια και πάρτε 10 βαθιές διαφραγματικές αναπνοές που θα μας βοηθήσουν να χαλαρώσουμε .. έπειτα ανοίξτε τα και απολαύστε τον ηχητικό περίπατο που ξεκινάει!

Παρακάτω με τα κεφαλαία γράμματα φαίνονται τα ηχοτοπία όπως ακούστηκαν στον ηχητικό περίπατο και τα συναντάμε στους χάρτες με τις σχεδιασμένες διαδρομές.

A. Λαϊκή ~ Ομιλίες, ναύλον, σακούλες, κασετοφονάκι με χριστουγεννιάτικα τραγούδια, αγοραπωλησίες ρούχων, φρούτων, αυτοκίνητα στο περιφερειακό δρόμο, μηχανάκι, γάβγισμα σκύλου, συνομιλία μητέρας παιδιού, σφύριγμα, κόρνες, κομπολόι.

B. Κορωναίου ~ Ήχος μπαλτά από κρεοπωλείο, ομιλίες, μηχανάκι, κάποιος εργάτης που έτριβε τον τοίχο(3.00).

Γ. Γοβατζιδάκη ~ κλάμα μωρού, παιδικές φωνές απ' το βάθος, πουλάκια, και τα τακούνια μιας γυναίκας(7.55).

Δ. Αγία Βαρβάρα ~ Ομιλίες, σκυλάκι, μηχανάκι, ένα μωρό στο καρότσι, ήχοι από καφεενείο-ομιλίες ανδρών (9.15).

E. Αρκαδίου ~ Αλλαγή ηχοτοπίου έντονη καθώς βγαίνουμε απ' τη παλιά πόλη, οι ήχοι αρχίζουν να «απλώνουν», ομιλίες, αυτοκίνητα, air-conditions απ' τα μαγαζιά, μηχανάκια

ΣΤ. Παραλία ~ Αγέλη σκύλων, ο ήχος της θάλασσας, αυτοκίνητα, αλλαγή του ήχου των βημάτων όταν περπατήσαμε στην άμμο.

Συμπεράσματα

Σε αυτή την υποενότητα, θα γίνει εκτενής συνολική ανάγνωση συμπερασμάτων σχετικά με τη πρακτική του ηχοπερίπατου και θα εξηγηθούν οι στόχοι που θέτουμε αναφορικά με τον ηχοπερίπατο. Οι στόχοι όπως αναφέρθηκαν στην εισαγωγή του ηχοπερίπατου, είναι εκπαιδευτικοί-ερευνητικοί-κοινωνικοί-καλλιτεχνικοί. Θα μπορούσαμε να αναλύουμε ώρες τα περί ακουστικής οικολογίας, οι ήχοι που μας περιβάλλουν δε σταματούν ποτέ. Δε σταματούν να επηρεάζουν τις κοινωνίες μας αλλά και μας προσωπικά. Πιο συγκεκριμένα για τη πρακτική του ηχοπερίπατου διακρίνουμε τον εκπαιδευτικό χαρακτήρα του ηχοπερίπατου στο γεγονός ότι για όλους τους συμμετέχοντες ήταν πρωτόγνωρη εμπειρία, καθώς δεν γνώριζαν το αντικείμενο όπου ερευνήσαμε. Απορίες, αγωνία, συνεργασία, χαμόγελα και πάμε ηχοβόλτα! Στα ερωτηματολόγια υπήρξε πραγματικά ενδιαφέρον για συνεργασία, καθώς όλοι οι συμμετέχοντες απάντησαν προσεκτικά και με ειλικρίνεια. Στην προτροπή μου για ησυχία ήμασταν όλοι υπάκουοι,

έτσι οι ηχοπερίπατοι διεξήχθησαν επιτυχώς. Και τέλος αναφορικά με τον εκπαιδευτικό χαρακτήρα όλοι φύγαμε με πολλές πληροφορίες για τα ακουστικά περιβάλλοντα που δεν γνωρίζαμε πριν. Τον ερευνητικό στόχο μπορούμε να τον δούμε σε αυτό το κείμενο, και σε ολόκληρη τη διαδικασία που ακολουθήσαμε. Τη κοινωνική υπόσταση τη καταλαβαίνουμε σχετικά με το πόσο επηρεαζόμαστε από τους ήχους που ακούμε στη καθημερινότητα, μάλλον δεν είναι τυχαίο πως οι άνθρωποι της πόλης φαίνεται να έχουν παραπάνω στρες. Χαρακτηριστικά, όπως φαίνεται και στον συγκεντρωτικό πίνακα με τις απαντήσεις τους (που συμπεριλαμβάνεται σαν αρχείο .xls στο DVD αυτής της εργασίας) όλοι οι συμμετέχοντες έδειξαν ιδιαίτερα ενοχλημένοι απ' τους ήχους αυτοκινήτων και δίκυκλων μηχανών. Κλείνοντας τον καλλιτεχνικό χαρακτήρα του ηχοπεριπάτου τον αντιλαμβανόμαστε στην διαδικασία δημιουργίας διαδρομής, καθώς ο δημιουργός της διαδρομής επιθυμεί να φτιάξει μια συμφωνία ήχων.

Βιβλιογραφία

Schafer, R. M. (1977), *The Tuning of the World*, New York: Knopf.

Schafer, R.M. (2006), 'The Music of the Environment', in Cox, Ch. and Warner, D., (eds.), *Audio Culture: Readings in modern music*, pp. 29-39, New York: Continuum.

Schafer, R.M. (2003), 'Open Ears', in Bull, M. and Back, L., (eds.), *The Auditory Culture Reader*, pp. 25-39, Oxford: Berg.

Truax, B., (1999) *Handbook for Acoustic Ecology CD-ROM Edition*. Cambridge Street Publishing.

Westerkamp, H., (2006). Soundwalking as Ecological Practice, *Proceedings for the International Conference on Acoustic Ecology*, Hirosaki University, Japan, November 2-4, 2006.

Τζεδάκη, Κ. (2014). *Μορφολογία Ήχου & Ηχητικός Σχεδιασμός I, Σημειώσεις Θεωρίας, Τμήμα Μηχανικών Μουσικής Τεχνολογίας & Ακουστικής, ΤΕΙ Κρήτης*

Τζεδάκη, Κ. (2015), Η πρακτική του ηχοπεριπάτου στην εκπαίδευση του ηχητικού σχεδιασμού, Πρακτικά 3ο Συνέδριο Ακουστικής Οικολογίας «Ακουστική Οικολογία & Εκπαίδευση» - Αθήνα 28-30 Ιουνίου, Ελληνική Εταιρεία Ακουστικής Οικολογίας, Αθήνα- Κέρκυρα 2015, ISBN: 987-618-81399-1-6

6. Παραρτήματα

Παράρτημα - Κατάλογος Περιεχομένων DVD

1. Ανώνυμα Ερωτηματολόγια
2. Ηχογραφήσεις ηχοπεριπάτων [3]
3. Συγκεντρωτικός πίνακας ερωτηματολογίων
4. Κείμενο εργασίας